

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de
Tweede Kamer der Staten-Generaal 2500 BJ DEN HAAG

Amsterdam, 23 juli 2020

Betreft: reactie openbare consultatie wet democratisering waterschappen

Geachte Ministers, Kamerleden

U heeft op 22 juni 2020 de initiatiefwet wet democratisering waterschappen ter consultatie gelegd. Heemschut maakt graag van de gebruik van deze mogelijkheid om te reageren.

De Bond Heemschut bestaat sinds 1911 en zet zich al meer dan 100 jaar onafgebroken in voor het behoud van cultureel erfgoed. Heemschut betekent letterlijk het schutten (beschermen) van het heem (de eigen omgeving). Als erfgoedvereniging zetten we ons in voor de bescherming van waardevolle objecten en gebieden. Van een bedreigde theekoepel tot de verrommeling van Nederland, bijvoorbeeld langs de snelwegen.

Dit werk doen we met de inzet van vrijwilligers. Alle provincies en de stad Amsterdam hebben een eigen onafhankelijke Heemschut-commissie. Deze vrijwilligers worden ondersteund door het landelijk bureau dat in Amsterdam gevestigd is. Het (dagelijks) bestuur is eindverantwoordelijke voor de activiteiten van Heemschut. Naast commissies heeft Heemschut ook werkgroepen, die zich op specifieke terreinen inzetten, zoals monumentale kunst en jong erfgoed na 1965. Heemschut is landelijk actief.

Graag willen wij reageren op twee passages die wij aantreffen in Memorie van Toelichting: *“Daarnaast krijgen de waterschappen met de komst van de Omgevingswet meer regelgevende bevoegdheden en beleidsruimte om deze taken in de praktijk uit te voeren. Door de beoogde decentralisaties vervaagt daarbij de grens tussen de taken die worden uitgevoerd door de algemene democratie (de gemeenteraad, Provinciale Staten en de Eerste en Tweede Kamer) en de taken die vallen onder de functionele democratie (zoals de waterschappen) omdat provincies, gemeentes, waterschappen en maatschappelijke organisaties in toenemende mate dienen samen te werken om de toekomstige inrichting van ons land verder te bepalen. Waterbeheer maakt daarom in toenemende mate onderdeel uit van het ruimtelijk ordeningsbeleid en is daarmee één van de ordende principes van de inrichting van ons land” (MvT pag. 2)*

Heemschut ondersteunt deze manier van denken. Het belang van erfgoed is een van de pijlers van de Omgevingswet. Wij zien door deze initiatiefwet de Omgevingswet, met haar pijlers, beter samenvloeien met de taken van de waterschappen. Heemschut is van mening dat het belangrijk is dat dit denken vanuit een totaalconcept bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving. Op dit

Bond Heemschut, Vereniging tot Bescherming van Cultuurmonumenten in Nederland.

Opgericht in 1911. Beschermvrouw: H.K.H. Prinses Beatrix

moment krijgt erfgoed binnen het systeem van waterschappen niet de aandacht die het verdient. Deze initiatiefwet is daarin helderder.

Verder lezen wij in de Memorie van Toelichting:

“Bovendien ontstaat bij het verlenen van geborgde invloed de uitdaging om te bepalen welke belangengroepen hier recht op hebben, en welke belangengroepen niet. In de huidige samenstelling van het waterschapsbestuur zijn niet alle belangengroepen van geborgde invloed voorzien. Drinkwaterbedrijven, organisaties voor het behoud van cultureel erfgoed of huurdersorganisaties zijn bijvoorbeeld niet van geborgde invloed voorzien maar hebben wel bovengemiddeld belang bij waterbeheer. De belangen van deze groepen worden ondanks het feit dat zij bovengemiddeld belang hebben geacht via de categorie ‘ingezetenen’ hun invloed te laten gelden. Hierdoor valt de uitzonderingspositie van de agrarische sector en het bedrijfsleven moeilijk te rechtvaardigen” (MvT, blz. 7.)

Heemschut is blij dat het belang van cultureel erfgoed hier expliciet wordt benoemd en gelijk wordt geschakeld met andere belangen. Heemschut wil graag hier onderstrepen dat het belang van erfgoed in de basis net zo zwaar zou moeten wegen als commerciële belangen en dat in de nieuwe Omgevingswet (zoals hierboven beschreven) dit belang ook wordt onderkend.

Concluderend kunnen we dus stellen dat Heemschut deze wet en het denken achter deze wet van harte ondersteunt. Het is van bovengemiddeld belang om ons erfgoed goed te beschermen. In de Erfgoedwet is al een onderscheid gemaakt tussen nationaal belang (rijksmonumenten, rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten), provinciaal belang (provinciale monumenten) en lokaal belang (gemeentelijke monumenten en gemeentelijke beschermd stads- en dorpsgezichten). Het is logisch dit denken door te zetten in het huidige systeem van waterschappen.

Erfgoed is in Nederland een belang dat op de juiste waarde geschat dient te worden.

Met vriendelijke groet,
Mede namens het bestuur,

Karel Loeff
Directeur